

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 13896/2025
29.10.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Горан Стошић, адвокат из ..., против тужене Специјалне болнице за психијатријске болести "Горња Топоница" из Горње Топонице, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Нишу, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 5544/24 од 20.05.2025. године, у седници одржаној 29.10.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 5544/24 од 20.05.2025. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Нишу П 262/21 од 23.10.2024. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца, којим је тражио да суд тужену обавезе да му на име накнаде нематеријалне штете исплати износ од 9.000.000,00 динара и то: за претрпљене физичке болове 4.000.000,00 динара; на име претрпљених душевних болова услед умањене животне активности 4.000.000,00 динара; на име претрпљених душевних болова услед повреде слободe и права личности 2.000.000,00 динара. Ставом другим изреке, тужилац је обавезан да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 12.000,00 динара. Ставом трећим изреке, тужилац је ослобођен плаћања судских такси.

Апелациони суд у Нишу је, пресудом Гж 5544/24 од 20.05.2025. године, одбио као неосновану, жалбу тужиоца и потврдио пресуду Вишег суда у Нишу П 262/21 од 23.10.2024. године.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је изјавио благовремену ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11 ... 10/2023), у вези одредбе члана 92. Закона о уређењу судова ("Службени гласник РС", бр. 10/23), и утврдио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Тужилац у ревизији указује на битну повреду из одредбе члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, међутим, та битна повреда није разлог за изјављивање ревизије у смислу одредбе члана 407. став 1. тачка 2. истог Закона.

Према утврђеном чињеничном стању, против тужиоца је пред Вишим судом у Врању вођен поступак због кривичних дела из члана 214. став 4. и 348. став 1. Кривичног законика. Поступак је окончан решењем Вишег суда у Врању К 101/12 од 11.03.2013. године којим је тужиоцу изречена мера безбедности обавезног психијатријског лечења и чувања у здравственој установи. Поред наведеног, вођен је још један кривични поступак против тужиоца, у ком је, по наредби Вишег суда у Врању К 27/10 од 18.02.2010. године, дат налаз и мишљење Специјалне болнице за психијатријске болести "Горња Топоница" Ниш бр. 17-1963/1 од 28.04.2010. године, да тужилац није способан да прати ток кривичног поступка и да износи своју одбрану пред судом. У кривичном поступку К 101/12, због мере притвора, тужилац је био смештен у Специјалној психијатријској болници "Горња Топоница", почев од 01.09.2012. године до 31.11.2012. године, а у тој установи тужилац је био све до преиначења наведене мере у меру обавезног психијатријског лечења на слободи по решењу Кв 16/6 од 22.02.2016. године. Та мера је такође спровођена у истој болници у периоду од 15.04.2016. године до 15.04.2019. године. Током целокупног боравка код тужене од 2012. до 2016. године, тужилац никада није подносио захтев суду да се изречена мера измени. Центар за социјални рад Врање, у својству предлагача, поднео је предлог за лишење пословне способности тужиоца који је, решењем од 18.09.2015. године одбијен, на основу налаза и мишљења судских вештака о томе да нема објективних и валидних анамнестичких података и евидентираних измена у понашању и психичким симптомима који би указивали да се код тужиоца, у било ком периоду живота, испољавала душевна болест "параноидна шизофренија", нити било који други психички поремећај из групе душевних болести, привремене душевне поремећености, заосталости у менталном развоју или какве друге теже душевне поремећености. Због тог налаза и мишљења тужилац је поднео тужбу у овој правној ствари, јер сматра да је неосновано био задржан код тужене на лечењу, те да је претрпео нематеријалну штету за коју тражи накнаду. Тужена се изјаснила да је тужилац био хоспитализован код ње по решењу суда и да су болнички услови у установи у којој је боравио били у складу са позитивно-правним прописима који уређују услове боравка и лечења пацијената.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је тужбени захтев тужиоца одбио, налазећи да он није доказао да је до изрицања мере безбедности обавезног лечења и чувања у здравственој установи и смештаја и боравка код тужене, те пружања прописане психофармако терапије, дошло услед погрешног поступања запослених тужене и погрешно датог налаза и мишљења, те да сходно томе, тужилац није доказао да постоји узрочна веза између настале штете и радње запосленог код ње,

што је био дужан, у смислу одредбе члана 170. став 1. Закона о облигационим односима.

Другостепени суд је у свему прихватио закључак и аргументацију првостепеног суда, налазећи да је тужилац код тужене био смештен на основу правноснажне одлуке суда и да је то решење могло бити предмет преиспитивања само од стране другостепеног суда у законом прописаном поступку, што је у конкретном случају изостало имајући у виду да тужилац није изјавио жалбу у кривичном поступку, нити је током трајања мере безбедности било када тражио од суда измену исте.

По оцени Врховног суда, нижестепени судови су правилно применили материјално право.

Одговорност правног лица за штету коју проузрокује његов орган прописана је одредбом члана 172. став 1. Закона о облигационим односима, тако што правно лице одговара за штету коју његов орган проузрокује трећем лицу у вршењу или у вези са вршењем својих функција.

У конкретном случају, правноснажним решењем Вишег суда у Врању К 101/12 од 11.01.2013. године, према тужиоцу је одређена мера безбедности обавезног психијатријског лечења и чувања у здравственој установи, јер је 01.09.2012. године у ..., у неурачунљивом стању услед душевне болести "параноидна шизофренија" (расцеп личности), због које постоји озбиљна опасност да исто учини кривично дело, неовлашћено носио ватрено оружје и муницију и то: један пиштољ – револвер, марке "...", калибра ... "... са пет метака у добошу и један пиштољ марке "...", модел ..., калибра ...мм, без серијског броја, тако што је један пиштољ носио у руци, а други за појасом, крећући се из правца ... у правцу улице ..., где је откривен од стране овлашћених службених лица ПУ Врање, када му је ватрено оружје и муниција уз потврду привремено одузета, чиме је на описани начин извршио противправно дело које је у закону одређено као кривично дело недозвољена производња, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја из члана 348. став 4., у вези става 1. КЗ. Тужилац није доказао да је у периоду када је боравио код тужене трпео физичке болове, да је дошло до умањења његове животне активности и да му је повређено неко право личности. То што су се судски вештаци у поступку лишења тужиоца пословне способности, изјаснили да нема објективних и валидних анамнестичких података и евидентираних измена у његовом понашању које би указивали да се у било ком периоду живота код тужиоца испољавала душевна болест "параноидна шизофренија", нити било који других психичких поремећаја из групе душевне болести, привремене душевне поремећености, заосталости у менталном развоју или какве друге теже душевне поремећености, није основ за накнаду нематеријалне штете тужиоцу, јер то не значи да је тужена тужиоцу причинила штету која је предмет овог спора.

Тужилац у ревизији указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, међутим, то није разлог за изјављивање ревизије у смислу одредбе члана 407. став 1. тачка 2. Закона о парничном поступку. Том одредбом Закона прописано је да ревизија не може да се изјави због погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања, осим у случају из члана 403. став 2. овог Закона, што овде није случај.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка јер је донета правилном применом одредбе члана 153. став 1. и 154. Закона о парничном поступку, имајући у виду његов исход.

На основу одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Гордана Комненић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић